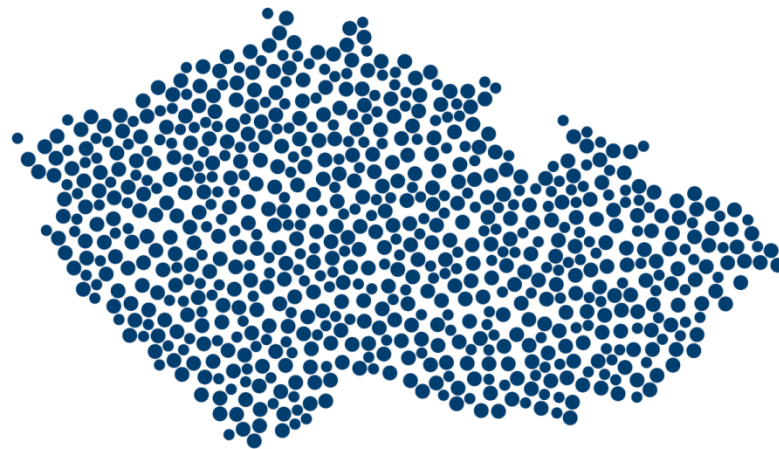

Domáci a příjezdový cestovní ruch

Závěrečná zpráva z výzkumu rezidentů za rok 2022

Obsah zprávy

- 1 Shrnutí hlavních zjištění
- 2 Metodika
- 3 Iritační index
- 4 Iritační profily
- 5 Vnímané negativní dopady cestovního ruchu
- 6 Přílohy: Vztah k cestovnímu ruchu, Vztah k lokalitě

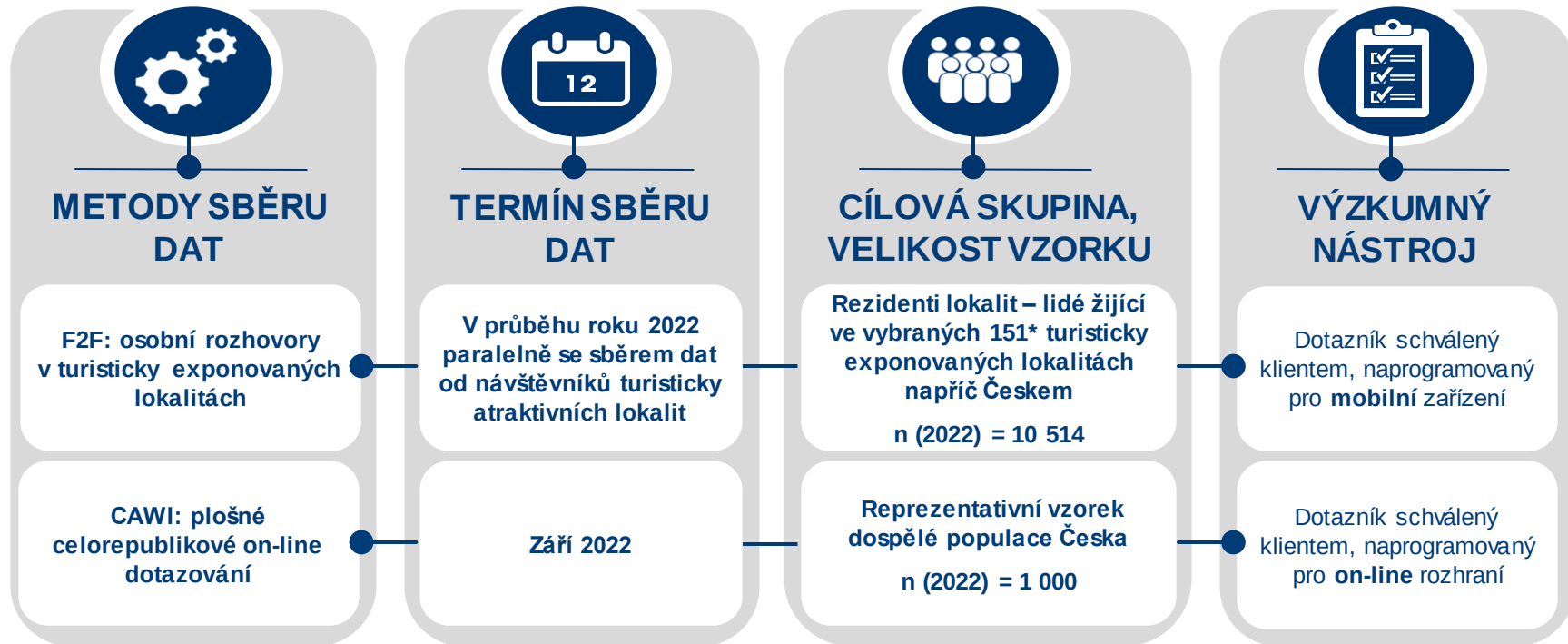
Shrnutí hlavních zjištění

Shrnutí hlavních zjištění

- Celkový iritační index (míra znepokojení obyvatel vlivy cestovního ruchu) v české populaci dosahuje v průměru hodnoty 2,02, což prakticky odpovídá fázi rovnováhy.
- U lidí žijících v turisticky exponovaných lokalitách činí průměrný iritační index 1,89, což znamená pozitivnější vztah k cestovnímu ruchu a jeho vlivům na lokalitu. Vnímání rezidentů v exponovaných lokalitách zřejmě ovlivňuje fakt, že z cestovního ruchu častěji s ami benefitují (alespoň dílčím způsobem 24 % rezidentů vs. 11 % dotázaných v rámci české populace).
- Celkově nejsilnějším zdrojem iritace je negativní vliv cestovního ruchu na dopravní situaci v lokalitě, naopak samotná přítomnost návštěvníků patří v průměru mezi slabší původce znepokojení.
- 10 lokalitami s nejvyšším celkovým indexem iritace jsou Náchod (2,63), Hřensko (2,32), Bezděz (2,29), Praha – Malá Strana (2,26), PVA Letňany (2,25), Liberec (2,24), Doksy / Staré Splavy (2,21), Praha – Staré Město (2,17), Pec pod Sněžkou (2,16) a Červený Hrádek (2,14).
- Mezi Čechy i rezidenty žijícími v turisticky exponovaných lokalitách je 24 % nadšených z růstu, tedy lidí, kteří vítají rozvoj cestovního ruchu v lokalitě / mají k němu jednoznačně pozitivní vztah.
- Nejsilněji jsou v obou šetřených skupinách zastoupeni lidé ve fázi rovnováhy (63 % v české populaci, 67 % mezi rezidenty lokalit), tj. ti, kteří spatřují většinou pozitiva cestovního ruchu a vyhovuje jim současná úroveň jeho rozvinutosti v lokalitě jejich pobytu.
- Negativní fáze napětí (či dokonce nepřátelství) vůči cestovnímu ruchu / návštěvníkům je opět o něco viditelnější u populace jako celku (ve fázích negativního naladění je 13 % respondentů) než u rezidentů turisticky exponovaných lokalit (9 %).
- Fáze nepřátelství je nicméně spíše řídkým jevem, týká se jen 3 % Čechů, resp. 1 % obyvatel turisticky exponovaných lokalit.
- Reprezentativně osloveným zástupcům české populace „velmi vadí“ zejména odpadky (nepořádek a poházené odpadky či přeplněné odpadkové koše / kontejnery) a poškozování přírody. Pro rezidenty v exponovaných lokalitách jsou na předních místech vyšší ceny a obecné problémy s parkováním / dopravou (přeplněná parkoviště a silnice, parkování na nevhodných místech).

Metodika

Metodika výzkumu iritace rezidentů

* Některé lokality (např. na území téhož města) byly pro účely vyhodnocení sloučeny za vzniku 128 sjednocených lokalit (viz následující strana).

Seznam (sjednocených) exponovaných lokalit

Kraj	Lokalita (počet respondentů)
Hlavní město Praha	Malá Strana (70) Staré Město (70) Praha 2 (70) Břevnov, Pohořelec (140) Výstaviště (70) PVA Letňany (70)
Středočeský kraj	Beroun (71) Dobříš (71) Hradiště Levý Hradec (70) Karlštejn (70) Kolín (70) Kutná Hora (70) Louňovice pod Blaníkem (72) Mělník (70) Milovice (70) Mladá Boleslav (70) Nelahozeves (70) Ondřejov (70) Poděbrady (70) Průhonice (70) Veltrusy (70)
Jihočeský kraj	Bechyně (70) České Budějovice (140) Český Krumlov (70) Hluboká nad Vltavou (70) Kvila / Bučina (70) Lipno nad Vltavou (70) Písek (70) Tábor (140) Třeboň (70) Vimperk (70)
Plzeňský kraj	Kašperské Hory (70) Klatovy (70) Plzeň (140) Sušice (70) Železná Ruda (70)
Karlovarský kraj	Boží Dar (70) Františkovy Lázně (140) Cheb (140) Jáchymov (70) Karlovy Vary (140) Kynžvart (70) Loket (70) Mariánské Lázně (140)
Ústecký kraj	Benešov nad Ploučnicí (70) Budyně nad Ohří (70) Červený Hrádek (70) Česká Kamenice (70) Děčín (140) Hřensko (70) Chomutov (70) Klášterec nad Ohří (70) Litoměřice (70) Teplice (70) Terezín (70) Ústí nad Labem (140) Žatec (70)
Liberecký kraj	Bezděz (71) Česká Lípa (70) Doksy / Staré Splavy (71) Harrachov (70) Jablonec nad Nisou (70) Jilemnice (70) Liberec (71) Lomnice nad Popelkou (70) Nový Bor (72) Rokytnice nad Jizerou (70) Semily (70) Tanvald (70) Turnov (70) Železný Brod (70)
Královéhradecký kraj	Broumov (70) Dvůr Králové (70) Hradec Králové (210) Chlumec nad Cidlinou (70) Janské Lázně (70) Jičín (70) Náchod (70) Nové Město nad Metují (70) Opočno (70) Pec pod Sněžkou (70) Svoboda nad Úpou (70) Teplice nad Metují (70) Trutnov (70) Vrchlabí (70)
Pardubický kraj	Dolní Morava (70) Chrudim (70) Jablonné nad Orlicí (70) Králky (70) Litomyšl (70) Pardubice (140) Svitavy (70) Ústí nad Orlicí (70) Vysoké Mýto (70)
Kraj Vysočina	Jihlava (140) Nové Město na Moravě (70) Třebíč (70) Velké Meziříčí (70) Žďár nad Sázavou (72)
Jihomoravský kraj	Brno (140) Břeclav (70) Hodonín (70) Lednice (70) Mikulov (70) Pasohlávky (71) Valtice (70) Vranov nad Dyjí (70) Znojmo (140)
Olomoucký kraj	Olomouc (141) Prostějov / Plumlov (140) Šternberk (70) Velké Losiny (70)
Zlínský kraj	Kroměříž (70) Luhačovice (71) Rožnov pod Radhoštěm (140) Uherské Hradiště (70) Uherský Brod (70) Vsetín (70) Zlín (210)
Moravskoslezský kraj	Bruntál (70) Český Těšín (70) Frenštát pod Radhoštěm (70) Frýdek-Místek (70) Malá Morávka / Karlov p. P. (70) Nový Jičín (70) Opava (70) Ostrava (140) Třinec (70)

Iritační index

Metodika iritačního indexu

- **Iritační index = míra znepokojení obyvatel vlivy cestovního ruchu.** Vychází z odpovědí jednotlivých respondentů na otázky týkající se:
 - 1) jejich **postojů** k vlivům (vnímání vlivů) cestovního ruchu na jednotlivé aspekty kvality života v lokalitě (otázky typu: „Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na XXX?“; 4 stupňová výroková škála),
 - 2) subjektivního posouzení **důležitosti** těchto vlivů cestovního ruchu v jednotlivých aspektech života v lokalitě (otázky typu: „Jak moc je pro Vás otázka vlivu cestovního ruchu na XXX v této lokalitě důležitá?“; 1 - Nedůležité až 5 - Extrémně důležité).
- XXX výše představuje jednotlivé aspekty života v lokalitě. Konkrétně bylo zařazeno následujících **9 aspektů**: množství přijíždějících návštěvníků, aktivity místní samosprávy, životní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní a morální hodnoty, kriminalita, ekonomika / bohatství lokality, vybavenost / životní standard, doprava.
- Pro každého respondenta byl dopočten **individuální index iritace (IIR)** s využitím váženého průměru postojů, kde váhou je odpověď na důležitost dané otázky pro respondenta:

$$\Sigma (P * D)$$

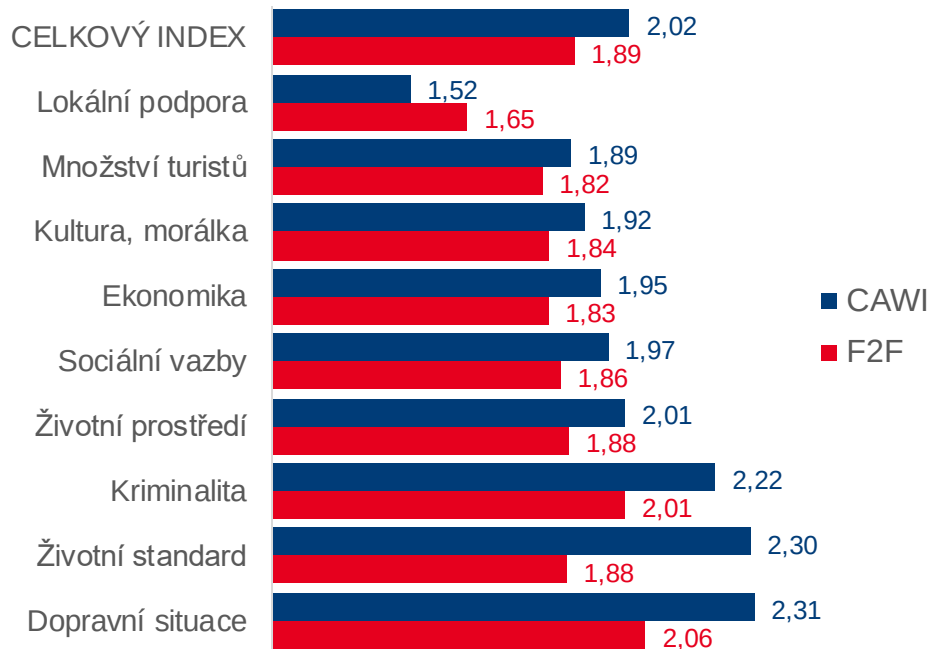
IIR = ----- , kde P = postoj (nabývá hodnot 1-4 viz fáze níže) a D = důležitost (nabývá hodnot 1 - Nedůležité až 5 - Extrémně důležité).

$$\Sigma D$$

- IIR pak nabývá hodnot v rozpětí 1 až 4, kde jednotlivé hodnoty představují fáze: 1 - Nadšení z růstu / 2 - Rovnováha / 3 - Napětí / 4 - Nepřátelství.
- Z IIR byly následně dopočteny **indexy iritace lokalit**, v nichž probíhalo face-to-face (F2F) dotazování rezidentů, a také **indexy iritace dílčích socio-demografických a dalších skupin** dotázaných v rámci reprezentativního on-line průzkumu (CAWI) napříč celým Českem. V obou případech byl při výpočtu použit prostý průměr IIR všech respondentů dané lokality/ skupiny. Dopočteny byly také indexy iritace lokalit/ skupin pro jednotlivé aspekty života zmíněné výše, a to s využitím vážených průměrů (váženo opět důležitostí) z odpovědí jednotlivých respondentů v rámci sledovaného aspektu.

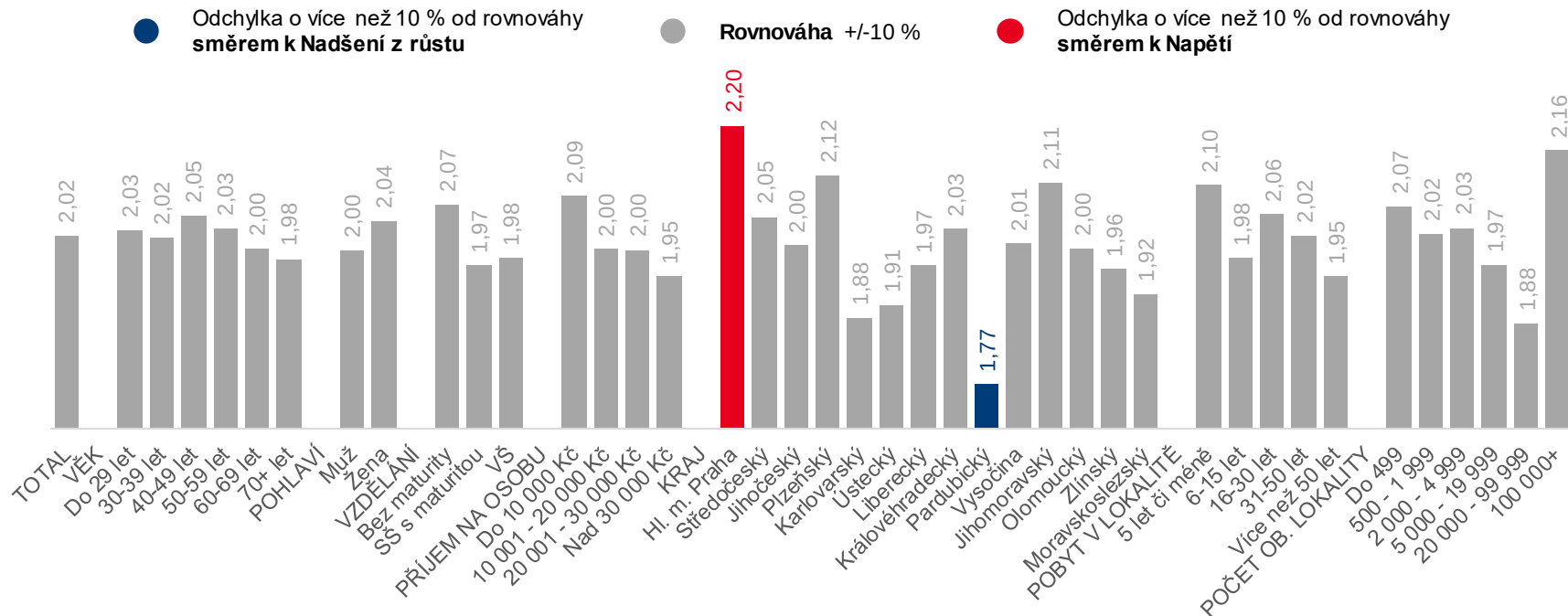
Iritační index podle oblastí, na něž cestovní ruch působí

- Celkový index iritace Čechů (CAWI) činí 2,02, je tedy v průměru velmi blízko stavu rovnováhy.
- U lidí žijících v turisticky exponovaných lokalitách (F2F) vyjadřuje hodnota 1,89 pozitivnější vztah k cestovnímu ruchu a jeho vlivům na lokalitu.
- Z výsledků je obecně patrné, že lidé žijící v exponovaných lokalitách jsou cestovnímu ruchu více nakloněni, když ve většině parametrů je jejich index iritace nižší než u celé české populace. Zejména to platí v případě pozitivního vnímání vlivu cestovního ruchu na životní standard. Svou roli zde jistě sehrává i fakt, že ve vzorku dotázaných přímo v exponovaných lokalitách je vyšší podíl těch, kteří deklarují, že z cestovního ruchu benefitují (alespoň dílčím způsobem 24 % dotázaných vs. 11 % v celé populaci). Výjimkou je oblast lokální podpory, kde rezidenti atraktivních lokalit nespátřují tak silnou potřebu podpory cestovního ruchu ze strany místní samosprávy.
- Celkově nejsilnějším zdrojem iritace je negativní vliv cestovního ruchu na dopravní situaci v lokalitě.

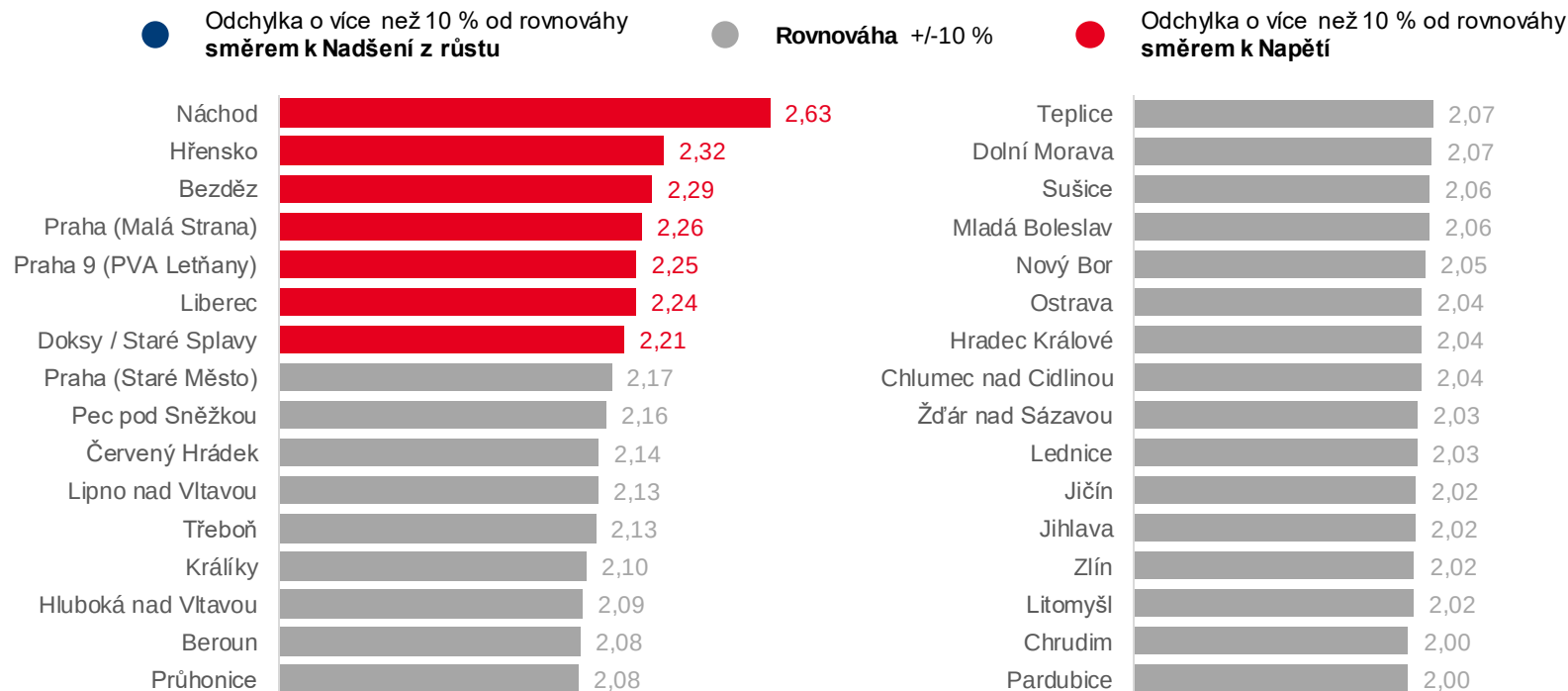
Báze: všichni CAWI respondenti | n = 1 000 | všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

Celkový iritační index populace Česka

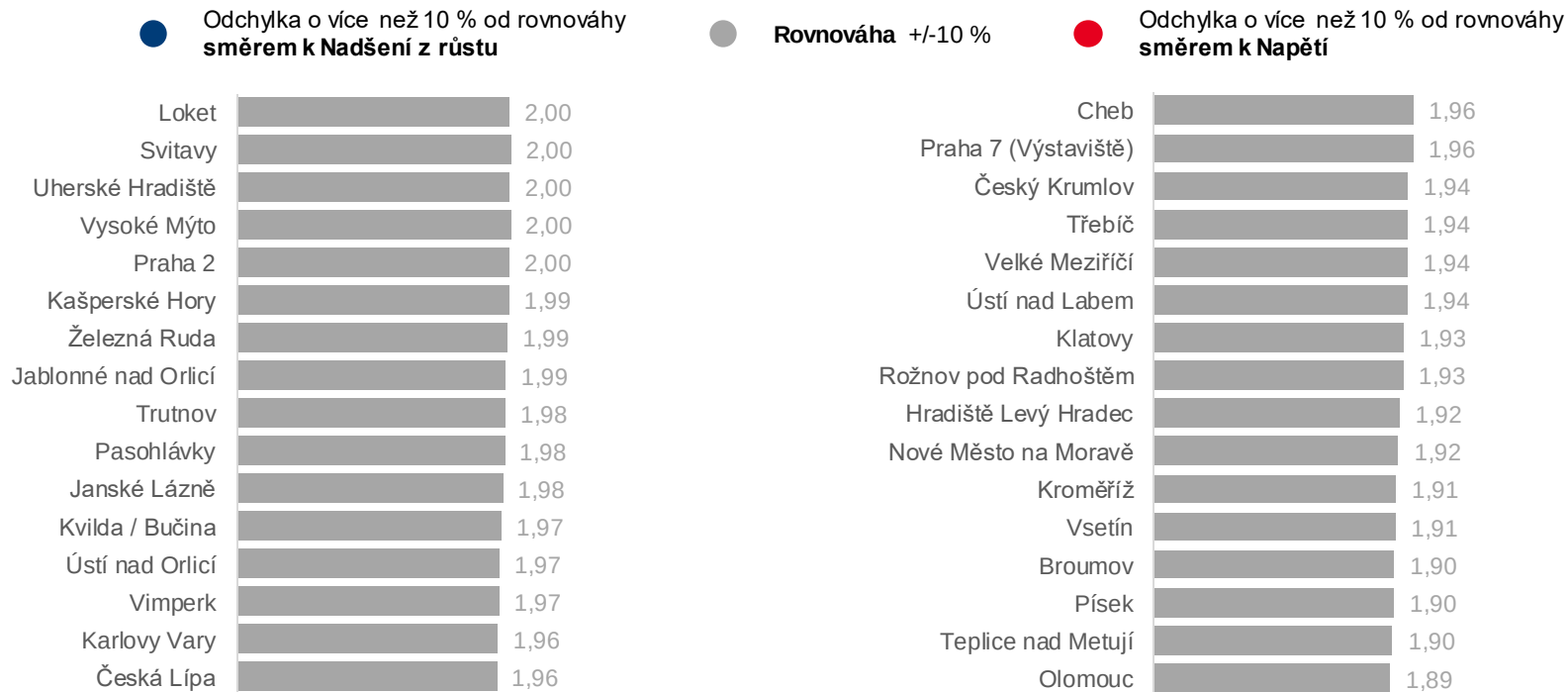
Báze: všichni CAWI respondenti | n = 1 000 | metodika výpočtu na slajdu 9

Celkový iritační index lokalit (1/4)

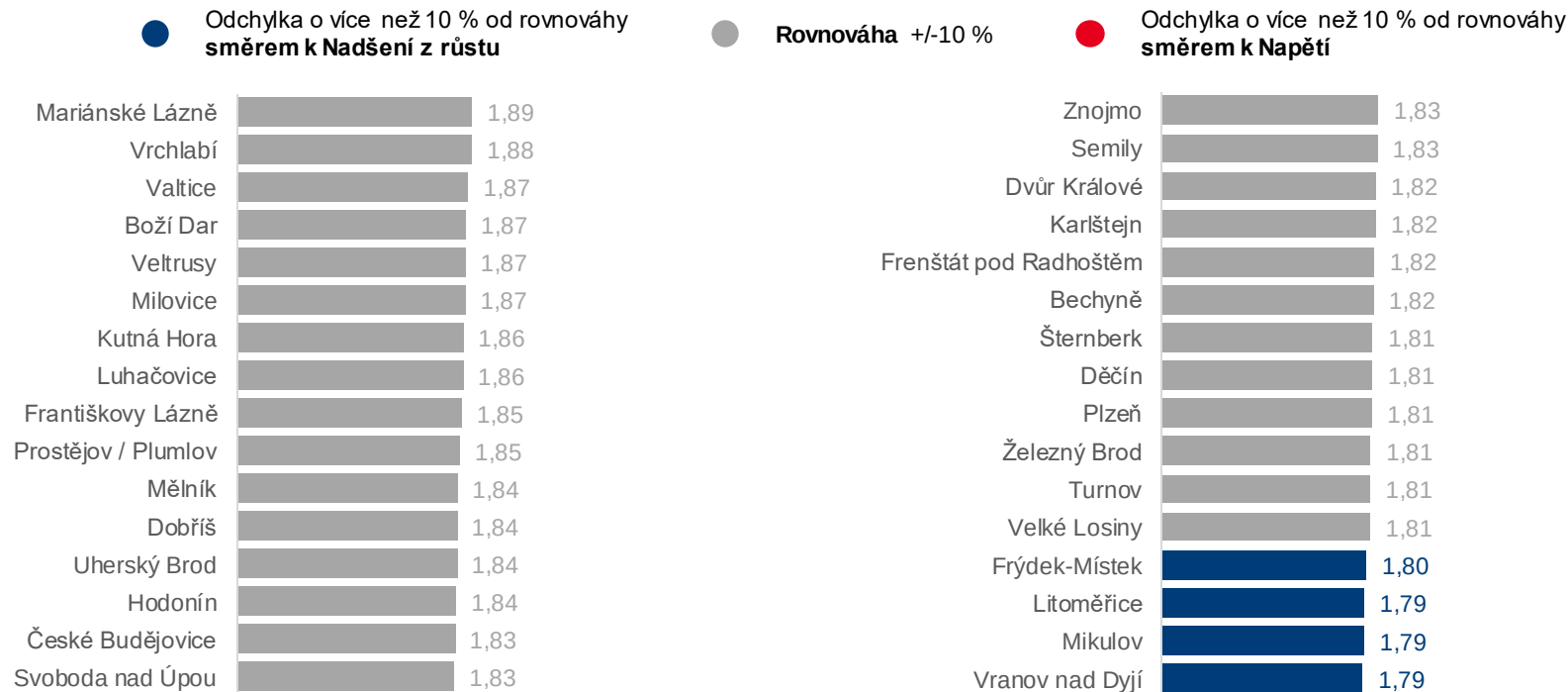
Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

Celkový iritační index lokalit (2/4)

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

Celkový iritační index lokalit (3/4)

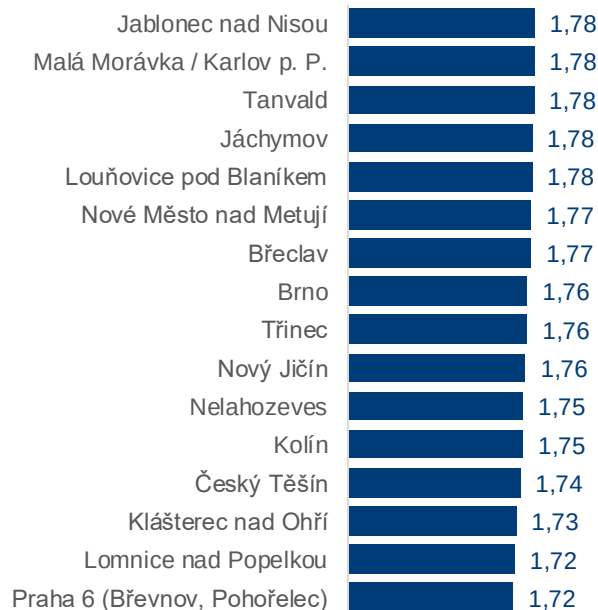
Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

Celkový iritační index lokalit (4/4)

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

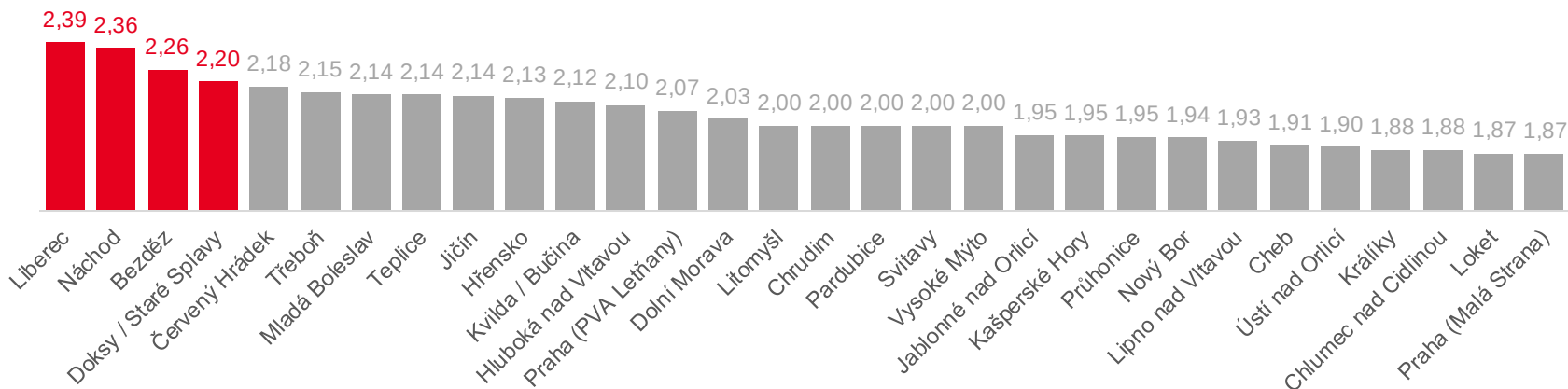
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – LOKÁLNÍ PODPORA

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,65**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Jak by se podle Vás měla snažit místní samospráva o rozvoj cestovního ruchu?

1 - Měla by hledat cesty, jak cestovní ruch podpořit. 2 - Ani podporovat, ani omezovat. 3 - Měla by cestovní ruch zmírnit (částečně omezit). 4 - Měla by cestovní ruch zásadně omezit.

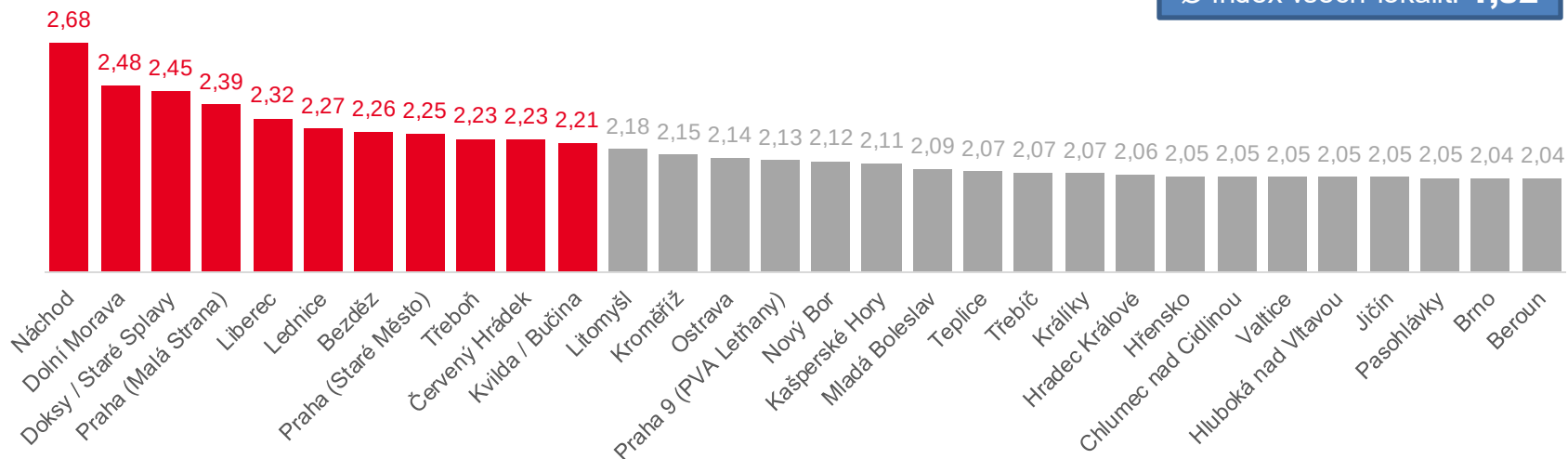
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – MNOŽSTVÍ TURISTŮ

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/-10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,82**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Jak hodnotíte množství turistů přijíždějících do této lokality?

1 - Mohlo by jich být více. 2 - Je jich tak akorát. 3 - Mohlo by jich být o něco méně. 4 - Mělo by jich být mnohem méně (pokud v úbec).

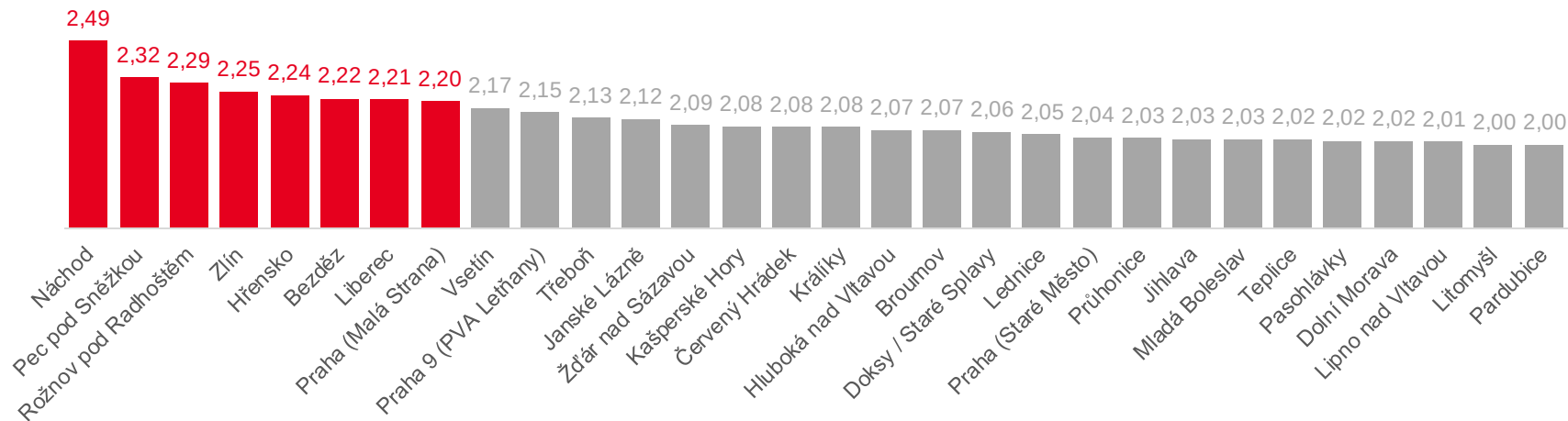
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – EKONOMIKA

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,83**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na bohatství této lokality a jejích obyvatel?

1 - Mohl by být významným zdrojem příjmů. 2 - Patří mezi důležité zdroje příjmů, které by jinak chyběly. 3 - Příjmy nejsou zvyšuje, ale za cenu nemalých obětí. 4 - To, co nyní tolerujeme, se kvůli příjmům nevyplácí.

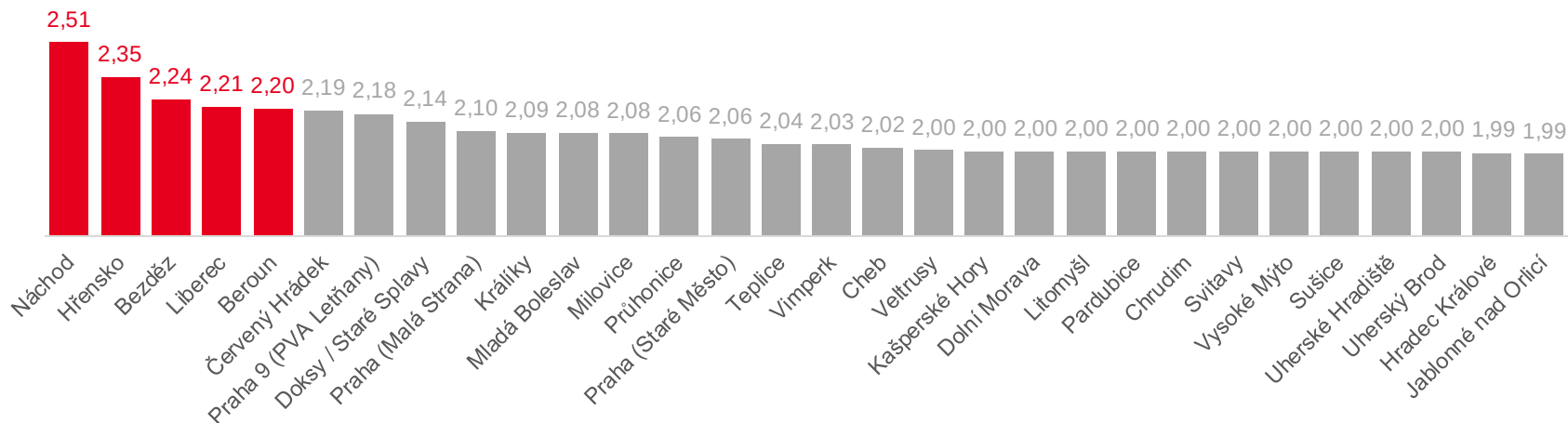
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – KULTURA, MORÁLKA

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,84**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na kulturní a morální hodnoty v této lokalitě?

1 - Kontakty s turisty nás vzájemně obohacují. 2 - Nemyslím si, že by cestovní ruch u nás ohrožoval kulturní a morální hodnoty. 3 - Může u nás vést k poškození kulturních a morálních hodnot. 4 - Poškozuje naše morální a kulturní hodnoty.

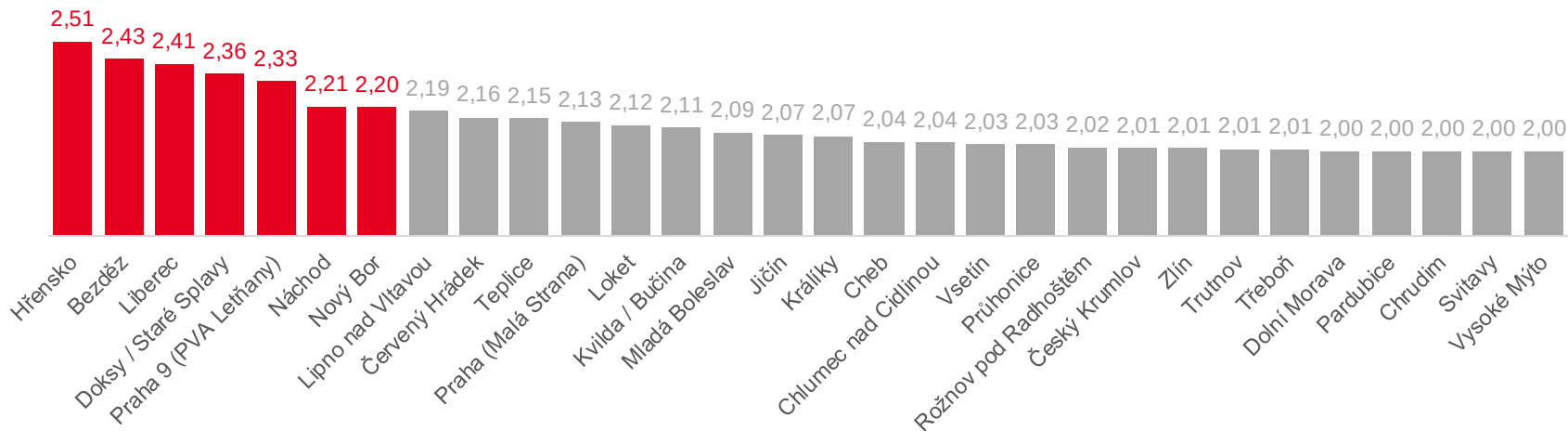
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – SOCIÁLNÍ VAZBY

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy
směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,86**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na mezilidské vztahy v této lokalitě?

1 - Podněcuje dobré vztahy mezi lidmi. 2 - Přináší mezi lidí dobré i špatné. 3 - Spíše zhoršuje vztahy mezi lidmi než naopak. 4 - Vztahy mezi lidmi se kvůli turistům znepokojivě zhoršují.

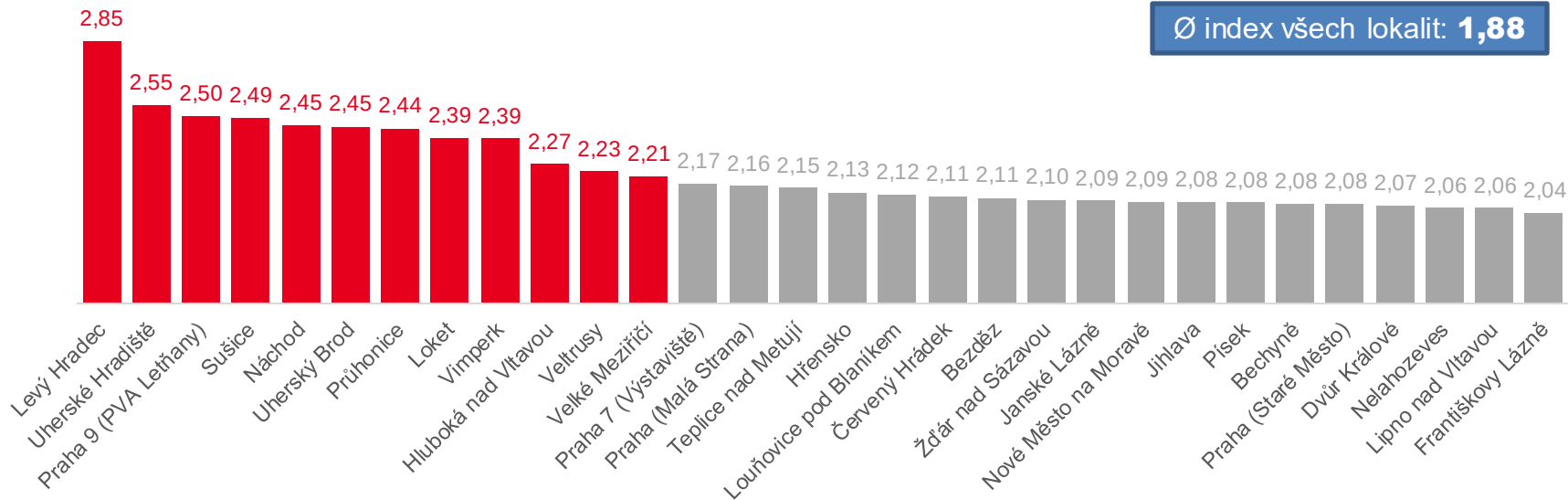
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – ŽIVOTNÍ STANDARD

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

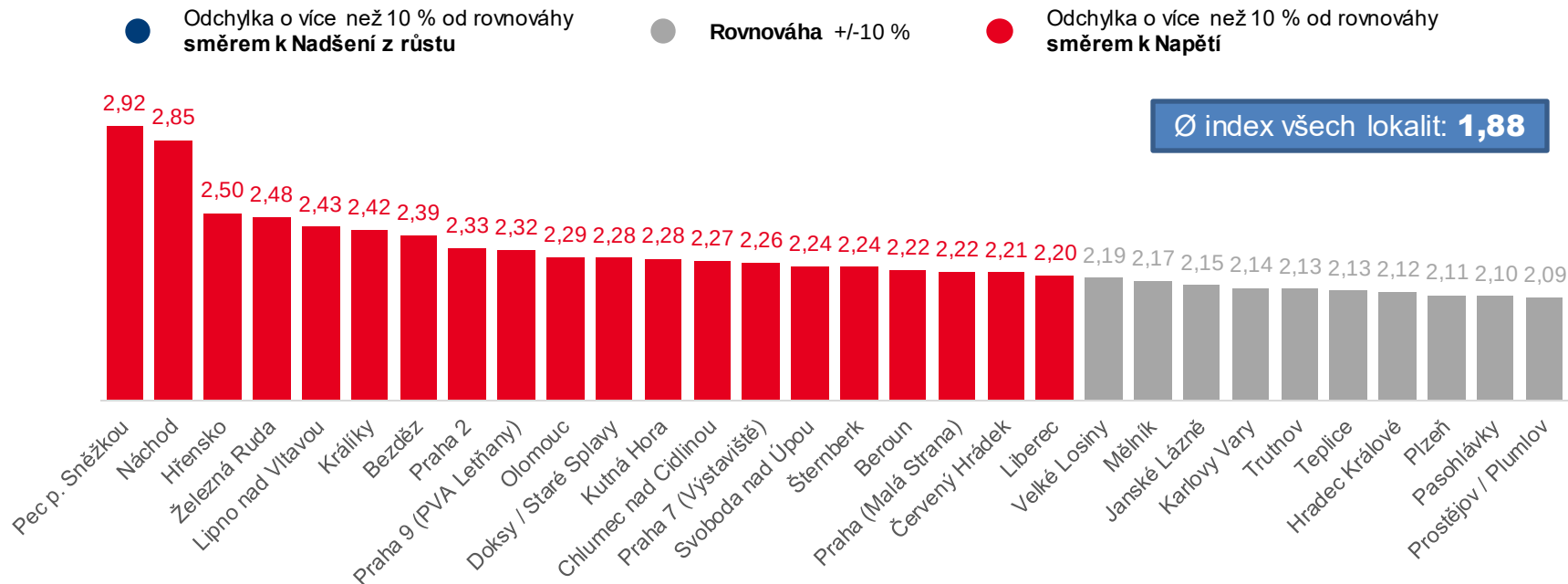
● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy směrem k Napětí

Ø index všech lokalit: **1,88**

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na životní standard v této lokalitě (nákupní možnosti, služby, možnosti trávení volného času)? 1 - Nabídka se díky cestovnímu ruchu zlepšuje, ale mohla by být ještě lepší. 2 - Nabídka je díky cestovnímu ruchu nyní na dobré úrovni. 3 - Cestovní ruch má jen malý vliv na místní nabídku. 4 - Obešli bychom se i bez cestovního ruchu.

30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na životní prostředí ve Vašem regionu?

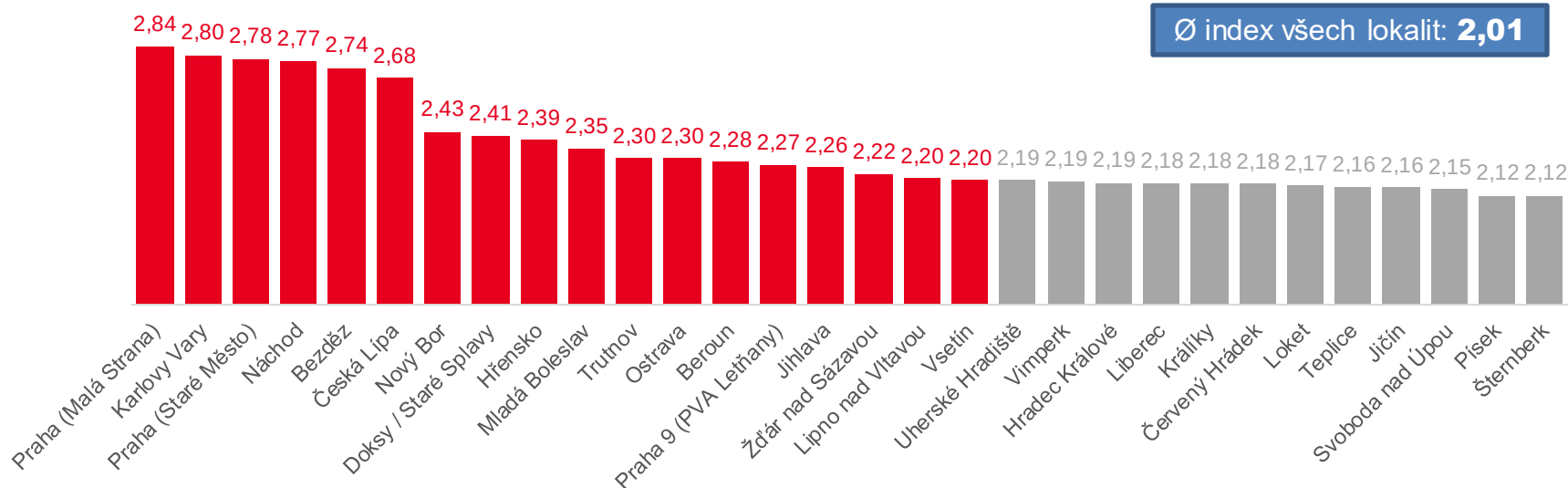
1 - Cestovní ruch nepatří mezi významné faktory zhoršující životní prostředí v našem regionu. 2 - Má na něj vliv, ale nijak zásadní. 3 - Má na něj již v celku významný vliv. 4 - Je to jeden z hlavních faktorů zhoršujících životní prostředí v našem regionu.

30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – KRIMINALITA

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy směrem k Nadšení z růstu

● Rovnováha +/- 10 %

● Odchylka o více než 10 % od rovnováhy směrem k Napětí

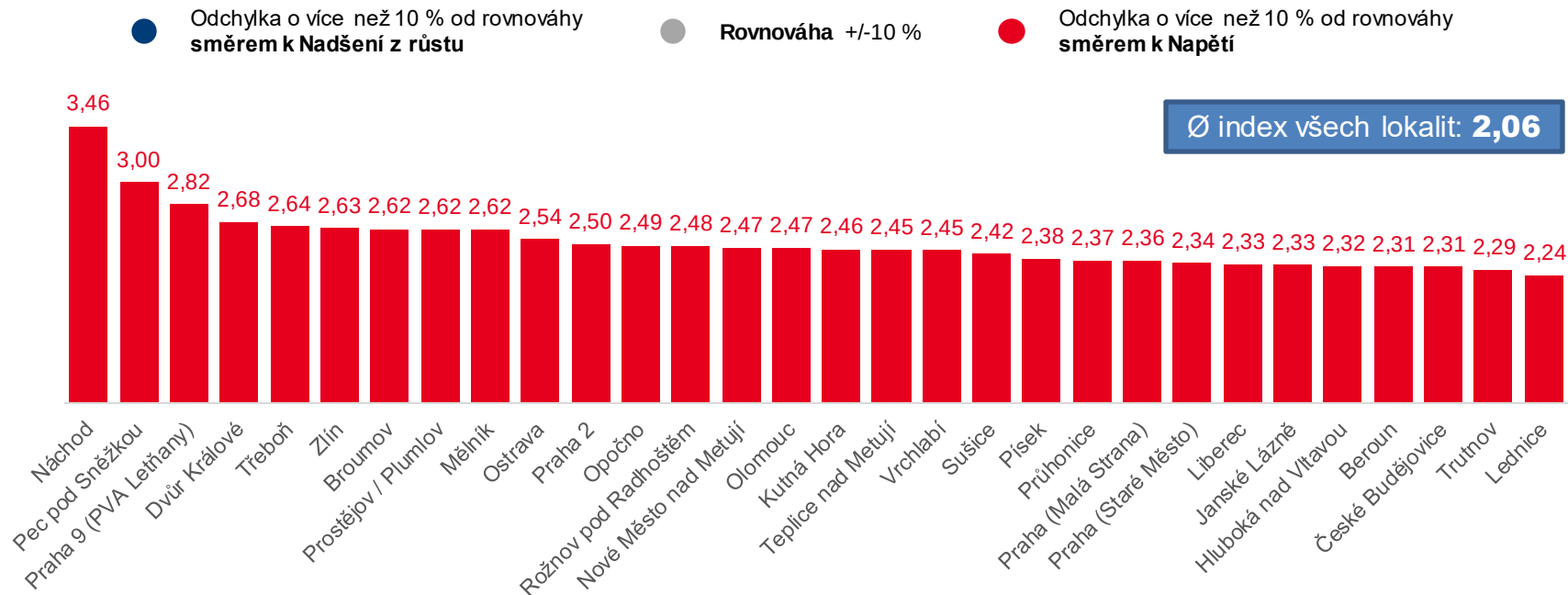

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na kriminalitu v této lokalitě?

1 - Přispívá ke zvýšení bezpečnostních opatření, je tu bezpečněji. 2 - Na kriminalitu u nás víceméně nemá vliv. 3 - Obávám se, že u nás může vést či částečně již vedl ke zvýšení kriminality.

4 - Nepochybně u nás zvýšil sklon k násilí a následně i míru kriminality.

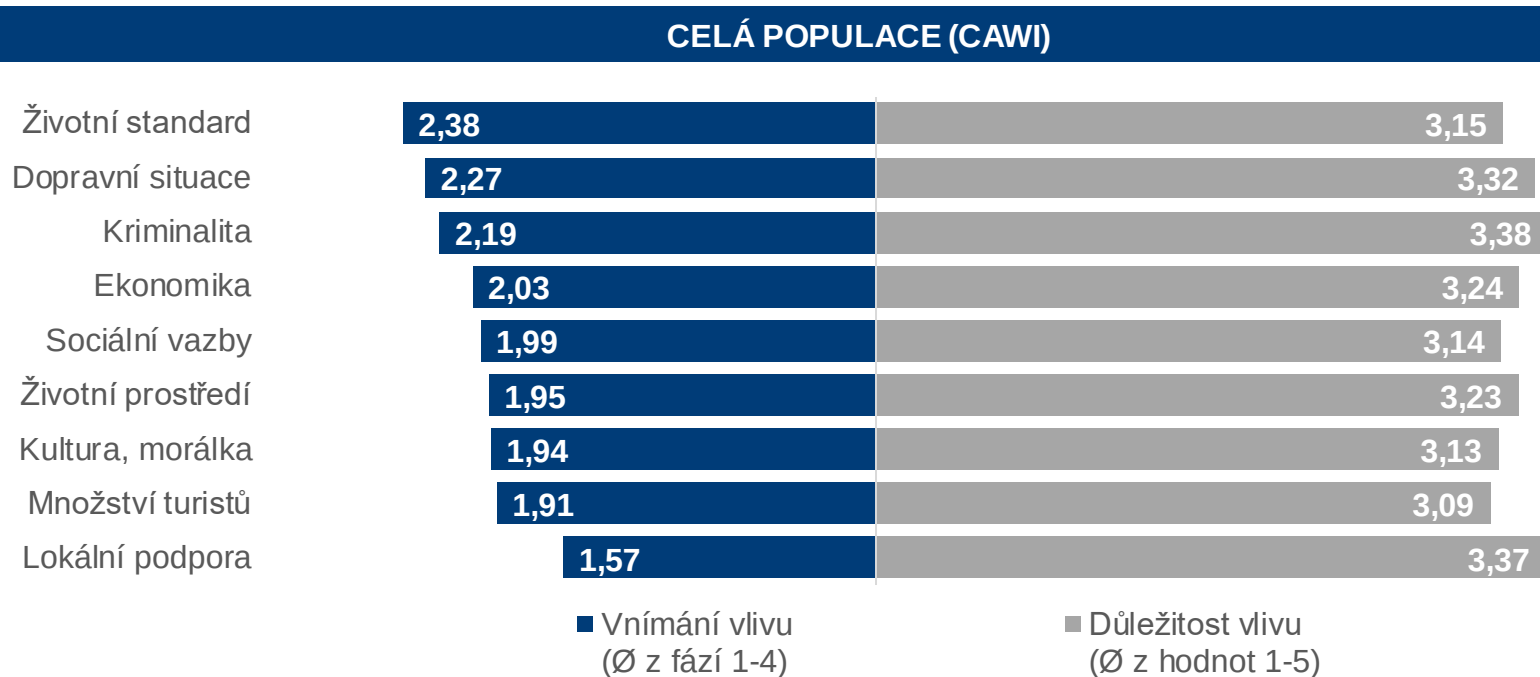
30 lokalit s nejvyšším iritačním indexem – DOPRAVNÍ SITUACE

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9 | Q. Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na dopravní situaci v této lokalitě?

- 1 - Dopravní možnosti se díky cestovnímu ruchu zlepšují, ale mohly by být ještě lepší. 2 - Dopravní možnosti jsou díky cestovnímu ruchu na dobré úrovni. 3 - Množství turistů dopravu mírně komplikuje. 4 - Kvůli turistům je zde přetlak dopravy, není kde parkovat.

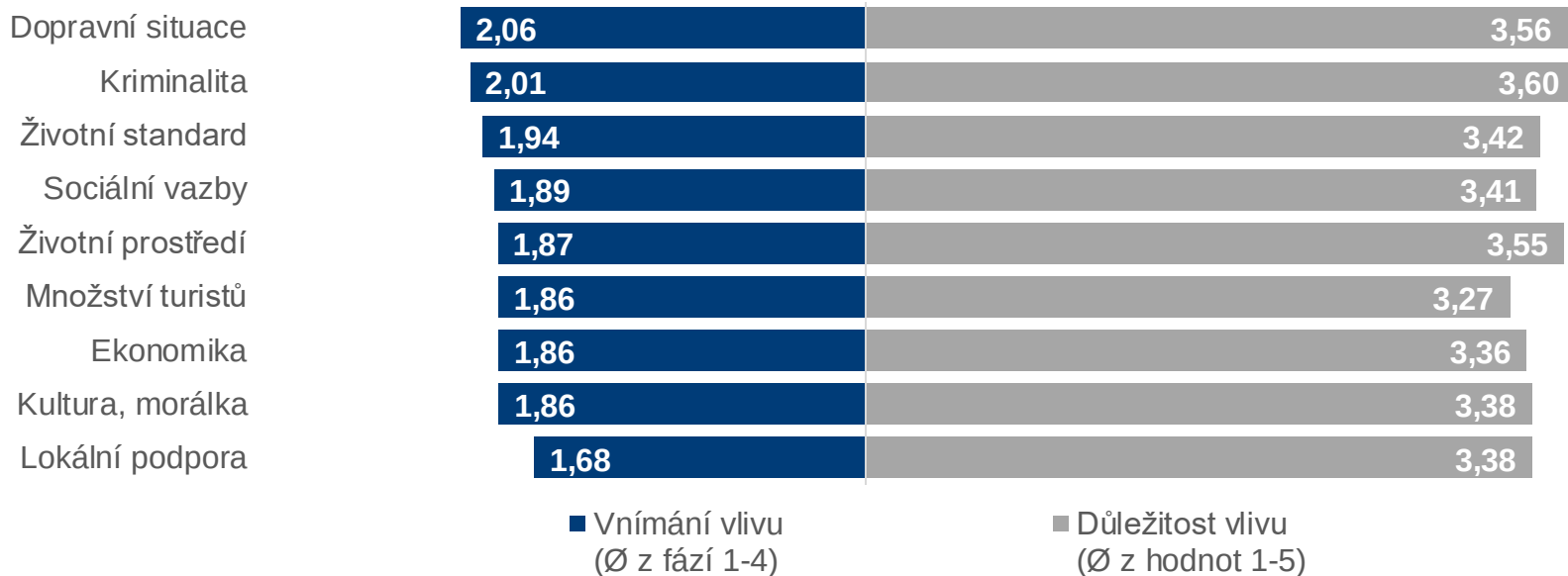
Výchozí proměnné pro výpočet iritačního indexu – vnímání a důležitost vlivů CR

Báze: všichni CAWI respondenti | n = 1 000 | metodika výpočtu na slajdu 9

Výchozí proměnné pro výpočet iritačního indexu – vnímání a důležitost vlivů CR

REZIDENTI TURISTICKY EXPONOVANÝCH LOKALIT (F2F)

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | metodika výpočtu na slajdu 9

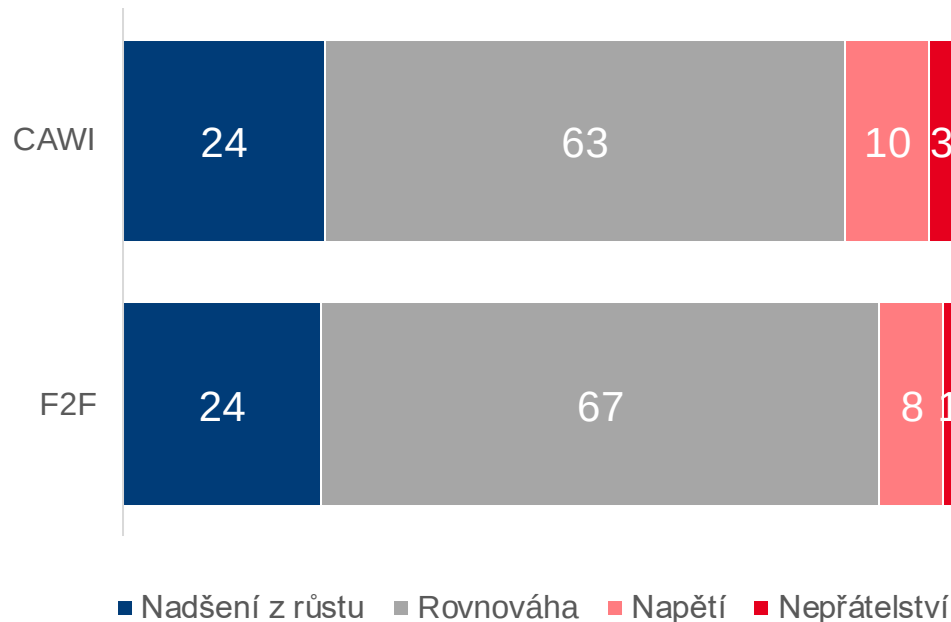
Iritační profily

Metodika iritačního profilu

- **Iritační profil = struktura respondentů dle jednotlivých fází ve sledovaných lokalitách** (z dotazování face-to-face / F2F) nebo v rámci dílčích socio-demografických a dalších skupin (z reprezentativního on-line průzkumu / CAWI).
- Iritační profil také vychází z odpovědí jednotlivých respondentů na otázky týkající se:
 - 1) jejich **postojů** k vlivům (vnímání vlivů) cestovního ruchu na jednotlivé aspekty kvality života v lokalitě (otázky typu: „Co si myslíte o vlivech cestovního ruchu na XXX?“),
 - 2) subjektivního posouzení **důležitosti** těchto vlivů cestovního ruchu v jednotlivých aspektech života v lokalitě (otázky typu: „Jak moc je pro Vás otázka vlivu cestovního ruchu na XXX v této lokalitě důležitá?“).
- XXX výše představuje jednotlivé aspekty života v lokalitě. Konkrétně bylo zařazeno následujících **9 aspektů**: množství přijíždějících návštěvníků, aktivity místní samosprávy, životní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní a morální hodnoty, kriminalita, ekonomika / bohatství lokality, vybavenost / životní standard, doprava.
- Postoje nabývají hodnot 1-4, kde jednotlivé výroky reprezentují následující **fáze: 1 - Nadšení z růstu / 2 - Rovnováha / 3 - Napětí / 4 - Nepřátelství**.
- Důležitost nabývá hodnot 1-5, kde 1 znamená **Nedůležité** a 5 **Extrémně důležité**.
- Kromě výše uvedených sledovaných aspektů byli respondenti dotázáni také na **celkový postoj k vlivům cestovního ruchu** (otázka: „Co si myslíte o celkových vlivech cestovního ruchu na lokalitu, ve které žijete?“), který byl rovněž při analýze iritačního profilu zohledněn, a byla mu (jakožto nadřazenému celkovému postoji) automaticky udělena váha 5 - Extrémně důležité.
- **Každému respondentovi pak byla na základě výpočtu přiřazena jedna z výše uvedených fází (1-4)**, a to podle převažujících odpovědí v rámci jednotlivých aspektů s využitím vah (váženo důležitostí jednoho každého aspektu).

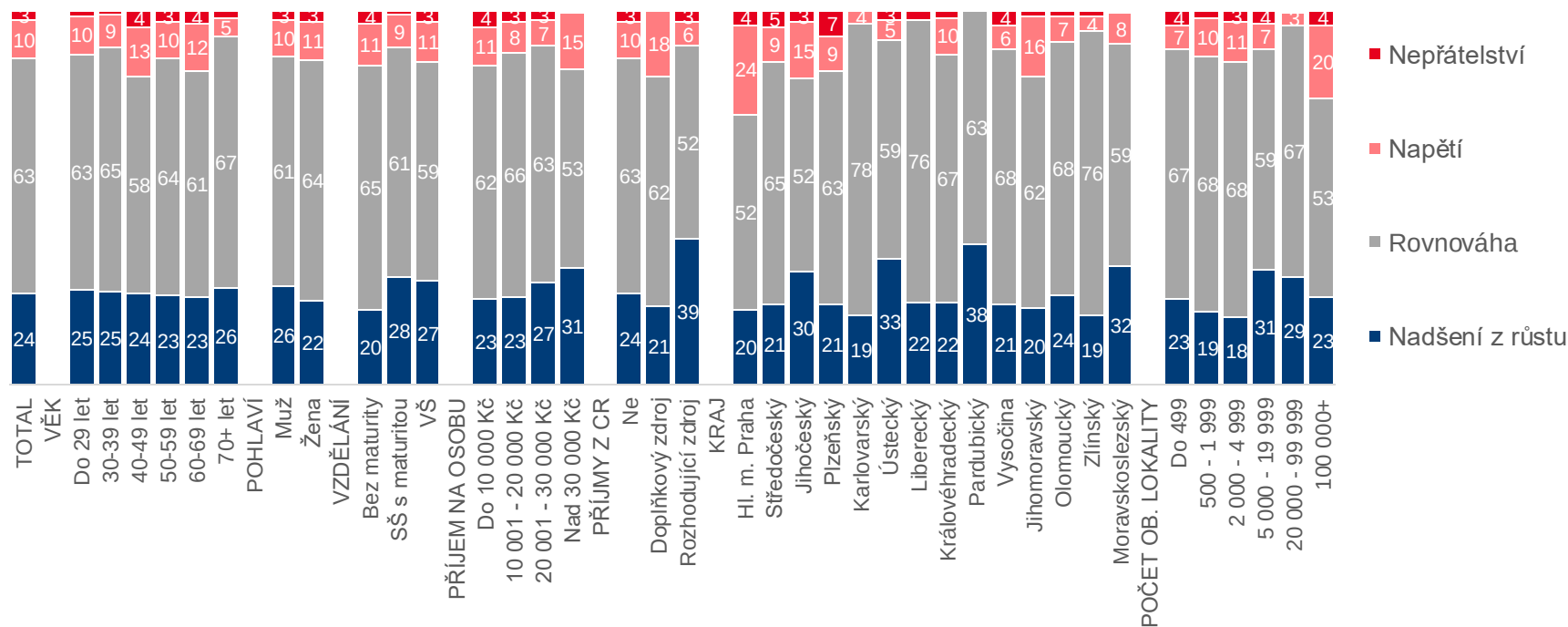
Iritační profily populace Česka vs. rezidentů turisticky exponovaných lokalit

- Mezi Čechy (CAWI) a stejně tak mezi rezidenty žijícími v turisticky exponovaných lokalitách (F2F) je přibližně $\frac{1}{4}$ **nadšených z růstu**, tedy lidí, kteří vítají rozvoj cestovního ruchu v lokalitě / mají k němu jednoznačně pozitivní vztah.
- Nejsilněji jsou v obou šetřených skupinách zastoupeni lidé ve fázi **rovnováhy** – spatřují pozitiva cestovního ruchu a vyhovuje jim současná úroveň jeho rozvinutosti v lokalitě jejich pobytu.
- Negativní fáze **napětí** (či dokonce nepřátelství) vůči cestovnímu ruchu / návštěvníkům je o něco viditelnější u populace jako celku (ve fázích negativního naladění je 13 % respondentů) než u rezidentů turisticky exponovaných lokalit (9 %).
- Fáze **nepřátelství** je spíše řídkým jevem, týká se jen tří Čechů ze sta, resp. každého stého obyvatele turisticky exponované lokality.

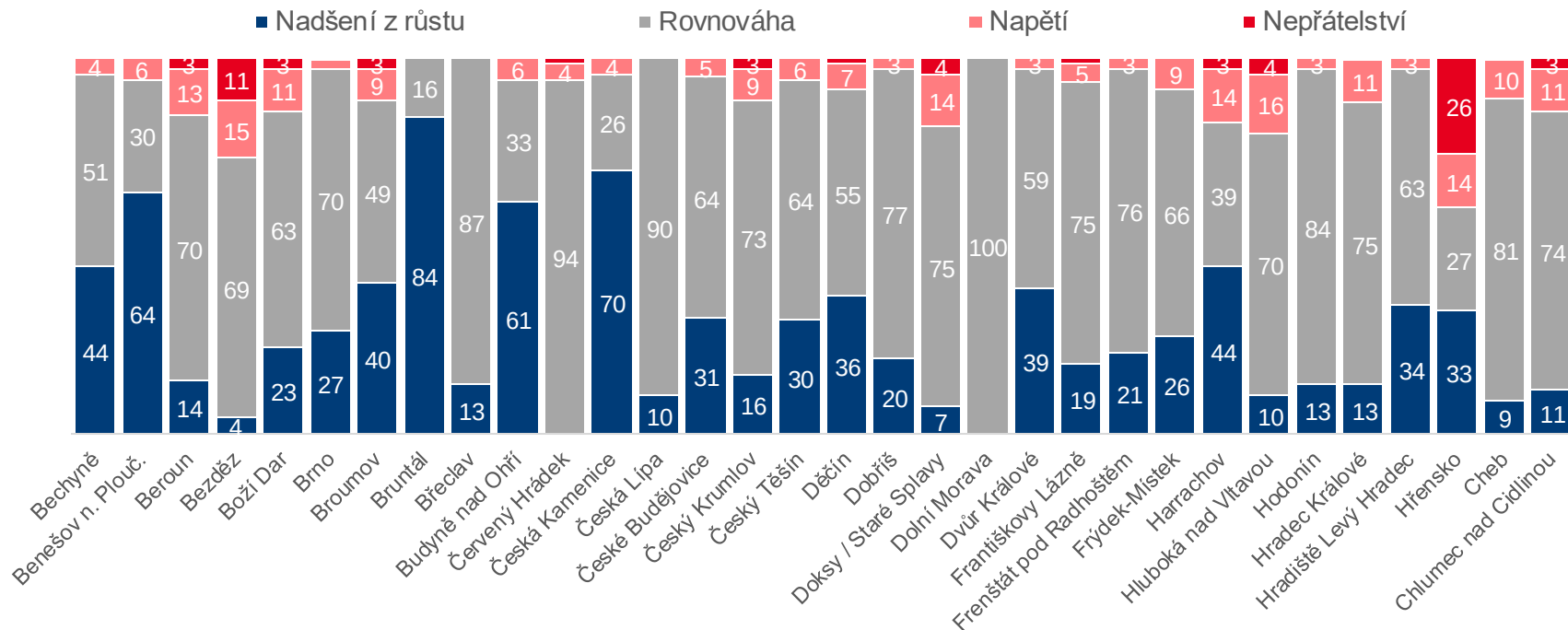
Báze: všichni CAWI respondenti | n = 1 000 | všichni F2F respondenti | n = 10 514 | % | metodika na slajdu 28

Iritační profil populace Česka

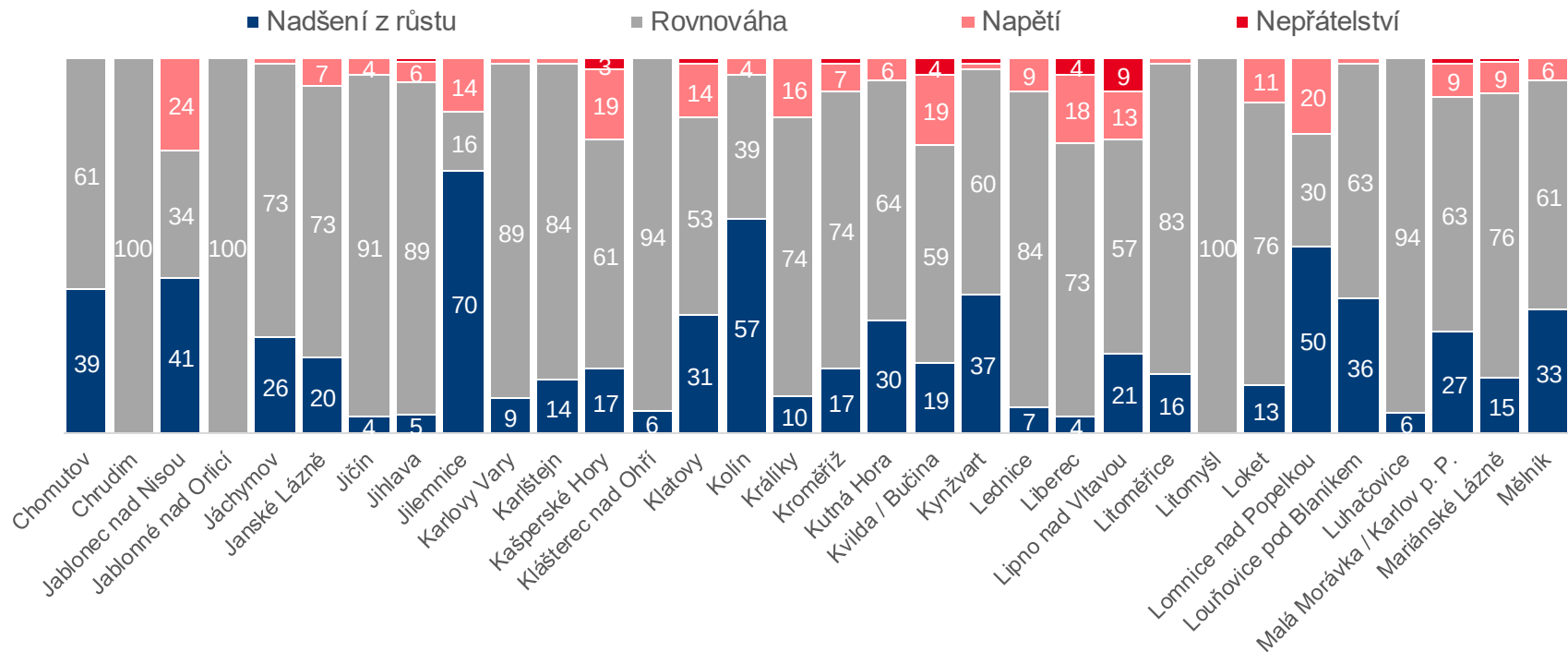
Báze: všichni CAWI respondenti | n = 1 000 | % | metodika na slajdu 28

Iritační profily lokalit (1/4)

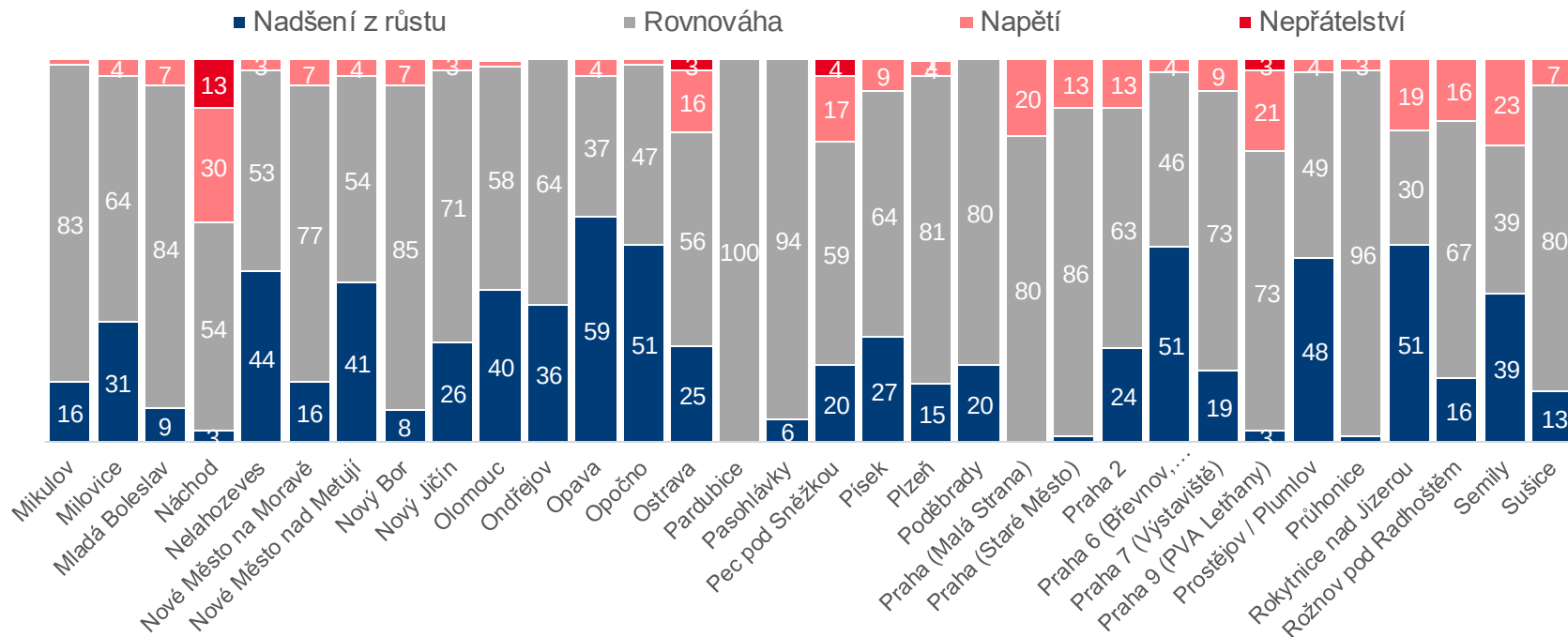
Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | % | metodika na slajdu 28

Iritační profily lokalit (2/4)

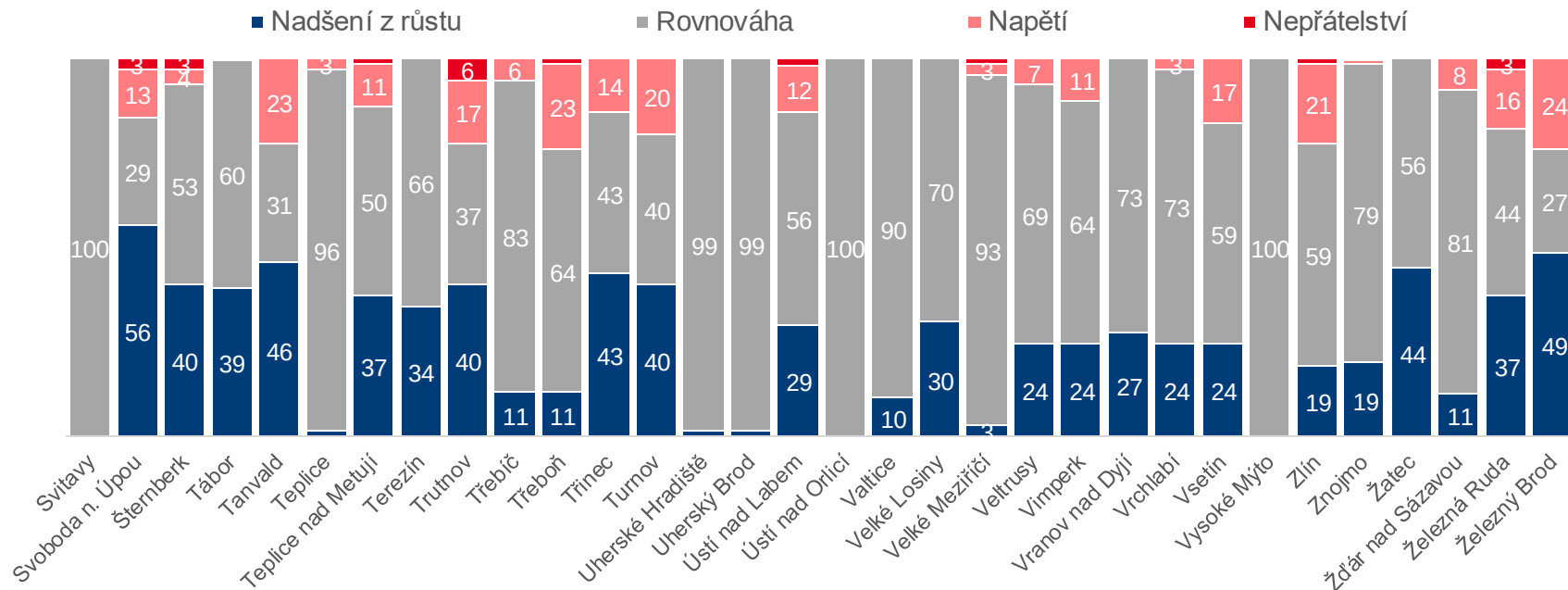
Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | % | metodika na slajdu 28

Iritační profily lokalit (3/4)

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | % | metodika na slajdu 28

Iritační profily lokalit (4/4)

Báze: všichni F2F respondenti | n = 10 514 | % | metodika na slajdu 28